

cloent-hi les «Cases d'en Carreres»); el nom li ve d'un grupet al cap de pont de l'Anoia *al puntaró*, a Martorell, 1935; i de l'ermita que hi havia hagut més enllà, «Nra. Sra. de *Pontarró*», entre Martorell i Abrera (Maldà, *C. de S.*, 1793, II, 130).

2) Un homònim a Osona; en docs. vigatans, 1257: «in ipsa solada nostra de *Pontarrono*, prout dividit ipsa regadora q. inde transit»; 1261: *G. de Pontarrono* (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 437, 425).

PONTILS, llogaret i antic castell vora l'alt Gaià, agre. a Santa Perpètua, uns 6 k. al S. de Sta. Col. de Queralt.

PRON. *puntils* a Sta. Coloma, Casac. 1920; id. a l'enq. de Sta. Perpètua, 1955 (xiv, 73-75).

MENCIONS ANT. 1033: «---castrum Pontilliis vel de Sta. Perpetua» (*Li.Fe.Ma.* I, 297.15, cf. fe d'err.); 1064: *Puntils* (si bé MiretS., *Templ.* II, sospita error en la data, per 1104, 1068; Font i Rius, *C.d.P.* 33 i p.762); 1073: «castrum Pontillis cit. junt amb Biure de Les Piles» (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 12 i 13); 1168: «Geraldus de *Jorba* --- Arnaldus de *Pontilis* ---» (més s.v. *Brufaganya*) (MiretS., *Templ.* 297); 1193: *Pontils* (*Cart. St. Cugat* III, p.330); 1199: «los castells de *Tous*, *Flix* [Flix de l'Anoia] y *Pontils*» (MiretS., *Templ.* 209); 1200: (*BABL* III, 244); 1359: *Pontills* (*CoDoACA* XII).

2) *Los Pontils* homònim d'especial interès per usar-se amb article, anotat com una partida, crec la mateixa, a Ascó i a La Fatarella (XIII 68.6, 71.12): entenc que és apartada del curs de l'Ebre.

3) NL oc., molt repetit, sobretot a l'alt Lluenguadoc. A l'Aude hi ha 5 localitats dites *Les Pontils* i un lliu-dit *Le Pontil*, un *Le Pontil* agre. a Laval (c^e Le Grand Combe). *Les Pontils* llog. agre. a Serre (distr. Limós). *Pontils* edif. te. Brassac, distr. Foix, un altre *Pontil* ed. te. Augirein en el Coserans, i unes Piedes de *Pontils* a l'Alt Coserans, te. Couflens.

La derivació d'aquest nom no és de les més clares, car el sufix de substantiu (sí d'adj.) -ILE no ha estat gaire productiu en la derivació ni en el ll. vg. ni Top., fora de la designació de paratges on es guarden animals CAPRILES PORCILES etc., tanmateix hi ha *Cambriels*, *Carrils* i algun altre. Com que (1) és vora un riu, i els altres, pròxims a torrents, potser deuria designar quelcom relatiu a un pont, potser més aviat ARCUS PONTILES, arcs d'un pont, abreujat; com adj. arquitectònic consta *pontilis* en Vegeci, i aquest sentit podria convenir a tots aquests llocs; potser n'hi ha un testimoni «pontem: ποντίλιον» en un gloss. llatino-grec (*CGL* II, 413.33), suposant que sigui grafia imperfecta i incompleta per un genitiu del llatí: en baix grec ὑποστασις ποντίλων 'suport dels arcs d'un pont'. Una alternativa, dissim. -N - N- > -n-l-, d'un dim. en -INOS, suggerida pel nom següent, fóra més forçada.

EL PONTÍS, riuat afl. del Terri en el Gironès: oit *al*

puntís a Pujals de Cornellà, «rieral del *puntís*» a Sords (XLIV, 152, 153). Com que fins allà arribava l'àrea toponímica de la reducció de -N's a -s extravasació del fet rossellonès —car allí mateix es troben els NLL 5 *Camós* i *Ravós* ROGATIONES, i la ultracor. *Falgons* FILICOSUS—deu venir de «El(s) *Pontins*» 'riuets dels pontets'.

PONTÓS I PONTONS, en el primer dels quals es repeteix aquest fet d'antiga fon. dialectal, en un lloc situat una mica més al Nord.

1) poble de l'alt Empordà, poc al Nord del curs del Fluvià, uns 3 k. al N. de Bàscara i uns 16 SSO. de Figueres.

PRON. *puntós* a Bàscara (Casac., 1920), afegint que del veïnat agre. a aquest poble en diuen «*el Castell de Puntós*» o bé el *Castell* i prou, però això només la gent de Pontós, car altrament hom evita l'equívoc amb un casal de Vilajoan que també se'n diu «el Castell».

MENCIONS ANT. 979: «---Oliba, arxilevita ---Pontones» (*BABL* III, 171); 1017: Butlla de Benet VIII per al mon. de Camprodon reconeixent-li un «alode in *Villa Damires*, et in *Stella*, *Romaniano*, et in *Pontons* ipsum alodem --- et in *Parietes* ---» (*MarcaH.*, 1003.22); 1020: «villa vocitata *Pantonnos*» (*BABL* I, 341); 1022: *Pontones* (Balari, *Orig.* 294); 1138 i 1276: «castrum *Pontones*» (Font Rius, *C.d.p.* §328); 1209: «castrum de *Pontonibus*» (Villan., *Vi.Li.* XIII, 159); 1286: *Pontons* (*BABL* X, 64, en rigor podria ser també el del Penedès); *Pontons* (Cròn. de Muntaner, cap. 3); 1359: *Pontons* (*CoDoACA* XII, 100).

Per a la reducció de -ns, val el que he dit del *Pontís* (supra).

2) PONTONS. Poble de l'Alt Penedès, a la conca alta de la riera que baixa cap a Foix i Vilafranca, uns 20 k. al NO. d'aquesta ciutat.

PRON.: *puntóns*, a St. Sadurní d'Anoia (Casac., 1920); id. en el poble mateix, 1927 (exc. 90) i en les enqs. de 1955, com la de Pontons (xiv, 39-44).

MENCIONS ANT. 996: *Pontons* (Morera, *Tarr.Cri.* I, §3); 1057: *Pontons* (bis) junt amb *Soval* (MiretS., *Templ.* p.3); 1138: «castrum *Pontons*» (Font Rius, *C.d.P.* §55), l'esgl. de St. Joan Del Castell nou de *Pontons* (MiretS., *Templ.* p.30); 1138: *Pontons* (MiretS., p.33); 1143 i 1196: *Pontons* (*Cart. St. Cugat* III, pp. 128, 345); 1197: «term. de *Pontonibus*», afr. amb Foix (MiretS., p.267n); 1198: «castro de *Pontons*» (*Cart. Poblet*, p.160); 1210: «Folch de *Pontons*»; 1260: «Bernardo de *Pontons*» (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 479, 503); 1359: *Pontons* (*CoDoACA* XII, 29), ben separat de *Mas de Pontons* ibid. p.32, nom amb el qual avui es coneixen unes antigues ruïnes amb torres de gaita (N.C.E.C.).

3) En els afores de València, a Patraix, al final del carrer de Tres-Forques, entre el camí de *Trànsits* i la